

Filmfakta

Ämne: Historia

Ålder: Från 13 år (H, Gy)

Speltid: 22 minuter

Svenskt tal med svensk text

Produktion: Kunskapsmedia

Undervisningen ska behandla följande innehåll enligt läroplan

Historia (åk 7–9)

Imperialism och världskrig, cirka 1800–1950

- De båda världskrigen, deras orsaker och följder. Förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Förintelsen och Gulag.

Hur historia används och historiska begrepp

- Några historiska begrepp, till exempel antiken, mellankrigstiden, efterkrigstiden och kalla kriget samt olika syn på deras betydelser.

Historia 1a1 (gymnasiet)

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välbefinnande, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter.

Kapitel i filmen

- Inledning (00:00–00:58)
- Situationen i Europa efter första världskriget (00:59–03:27)
- Förbund mellan fiender (03:28–04:40)
- Vinterkriget och den nordiska ockupationen (04:41–06:52)
- Undret vid Dunkerque (06:53–08:25)
- Slaget om Storbritannien (08:26–09:47)
- Slaget om Atlanten (09:48–10:43)
- Operation Barbarossa (10:44–12:51)
- Japan går med i kriget (12:52–14:20)
- Vändpunkter i kriget (14:21–16:23)
- Kriget avgörs (16:24–19:49)
- Andra världskrigets konsekvenser (19:50–SLUT)

© Kunskapsmedia Group Stockholm AB, MMXIX
Filmnr: 1779KM

Filmens innehåll

Under 1939–1945 utspelade sig ett fruktansvärt krig som fick enorma mänskliga och materiella förluster, andra världskriget.

I den här filmen ska vi gå igenom händelserna under kriget. Vi undersöker vad det var som utlöste kriget och hur det kom sig att hela världen blandades in. Vi går bland annat i genom den nordiska ockupationen, undret vid Dunkerque och atombomben över Hiroshima. Till sist undersöker vi vilka konsekvenser kriget fick för världen.

En film som ger en översikt över andra världskrigets förlopp, för elever i högstadiet och gymnasiet.

Andra världskriget

Innan filmen

Tidslinje

Denna övning kan göras i grupp eller individuellt. Om uppgiften görs individuellt så ritar eleven på ett eget papper. Låt eleverna först fundera ensamma över vad de vet om andra världskrigets händelseförlopp. Rita upp en tidslinje på klassrummets whiteboard/digitala verktyg. Låt eleverna placera ut rimliga årtal på tidslinjen, samt händelser som "Tyskland invaderar Polen", "Vinterkriget", "Undret vid Dunkerque", "Slaget om Storbritannien", "Operation Barbarossa" o.s.v. Låt tidslinjen stå, för att gå igenom igen efter att eleverna tittat på filmen.

Gissa ordet

Låt eleverna först själva och sedan i par försöka förklara följande begrepp:

Blixtkrig	Offensiv
Utmattningskrig	Röda armén
Motblockad	

Diskutera gemensamt era förklaringar samt skriv upp det ni kommer fram till på klassrummets whiteboard/digitala verktyg, för att gå igenom igen efter filmen.

Diskussionsfrågor till filmen

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Diskussionsfrågorna är indelade enligt filmens kapitel.

Inledning 00:00–00:58

- Var på jorden utspelade sig andra världskriget?
- Kriget utkämpades mellan två sidor; Axelmakterna och De allierade. Vilka länder var huvudsakligen anslutna?

Situationen i Europa efter första världskriget 00:59–03:27

- Varför var de flesta av Europas länder överens om att det inte skulle bli något mer krig efter första världskriget 1919?
- År 1919 upprättades Versaillesfreden. Vad var syftet och vad blev konsekvenserna?
- Adolf Hitler kom till makten i Tyskland under 1930-talet, hur ville han förändra det tyska samhället?
- 1938 annekterade Tyskland Österrike. Vad innebar det?

- Vem var Neville Chamberlain?
- Vad innebar överenskommelsen som bland annat Storbritannien slöt med Hitler?

Förbund mellan fiender 03:28–04:40

- 1939 slöt Tyskland en icke-angreppspakt med Sovjetunionen. Vad innebar den?
- Vad var den Röda armén?
- Vad innebar Tysklands invasion av Polen?

Vinterkriget och den nordiska ockupationen 04:41–06:52

- Vilka länder deltog i det så kallade Vinterkriget?
- Hur länge pågick striden?
- Vad blev utgången i Vinterkriget?
- Varför tror du att Tyskland ockuperade Danmark och Norge?
- Varför tror du att Sverige höll sig neutralt, trots att våra grannländer blivit ockuperade av nazisterna?

Undret vid Dunkerque 06:53–08:25

- Tyskland hade moderna stridsvagnar och flygvapen. Vad innebar det för striderna?
- Beskriv det som kallas "Undret vid Dunkerque".
- Vad är ett blixtkrig?

Slaget om Storbritannien 08:26–09:47

- Vilka krav ställde Hitler för att gå med på vapenstillestånd med bl.a. de allierade?
- Vem var Winston Churchill?
- Vad var Churchills svar på Hitlers krav?
- Vilken konsekvens fick det?
- Vad var Blitzten?
- Vad användes Londons tunnelbanesystem som under Blitzten?

Slaget om Atlanten 09:48–10:43

- Varför omringade Tyskland Storbritannien med u-båtar?
- Vad menas med motblockad?
- Varför var Tysklands motblockad speciellt hänsynslös?

Operation Barbarossa 10:44–12:51

- 1941 inledde Hitler sin hemliga plan – Operation Barbarossa. Vad innebar den?
- Tyska trupper hade omringat staden Leningrad. Vad utspelade sig där?
- Vad var en viktig faktor till att blixtkriget i Leningrad övergick till ett utmattningskrig?
- Vad var Fortsättningskriget?

© Rättigheterna till studiematerialet ägs av Kunskapsmedia.

Du har rätt att använda dig av studiematerialet i samband med visning av programmet.

Fortsättning på sida 3

Andra världskriget

Japan går med i kriget 12:52–14:20

- Vad var Pearl Harbour? Var ligger Pearl Harbour?
- Varför attackerade Japan just Pearl Harbour? Vad ledde attacken till?

Vändpunkter i kriget 14:21–16:23

- Vad var det Tyskland ville åt vid Kaspiska havet?
- Vad var slaget om Stalingrad?
- Nämn en konsekvens som slaget om Stalingrad fick.
- Vad hände vid El Alamein?

Kriget avgörs 16:24–19:49

- Vad var Overlord för något?
- Vad var Dagen D?
- Trots förluster vägrade Tyskland att ge upp och Hitler kallade till och med in 15-åringar som soldater. Tänk om du blev tvingad av vår statsminister att bege dig in i ett krig för att försvara Sverige. Hur tror du att det skulle kännas? Hur skulle era familjer reagera? Diskutera tillsammans i klassen.
- Vad är en bunker?
- När och hur dog Hitler?
- Varför släppte USA atombomber över Hiroshima och Nagasaki? Vilka konsekvenser fick det?

Andra världskrigets konsekvenser 19:50–SLUT

- Ungefär hur många människor dog under andra världskriget?
- Hur länge pågick kriget?
- Många samhällen var förstörda, och till exempel järnvägar, kyrkor och andra monument låg i ruiner. Vilken konsekvens tror du att det fick för de som levde där?
- Vad var Förintelsen?
- Efter kriget vände samhällsutvecklingen till det bättre, vad berodde det på?
- Varför bildades FN?
- Filmen avslutas med att man säger att: "Världen präglades av ett nytt hopp om fred." Vad tror du att man menar med det?

Efter filmen

Tidslinjen

Gå igenom tidslinjen som gjordes innan filmen och kontrollera vad ni visste då och vad ni vet nu. Undersök om det är något ni fortfarande är osäkra på och måste undersöka vidare.

Gissa ordet

Gå igenom orden under "gissa ordet" som skrevs innan filmen och kontrollera om ni nu förstår vad begreppen betyder, eller om ni måste undersöka vidare.

Diskutera tillsammans

Andra världskriget var ett krig som fick enorma mänskliga och materiella förluster. Sedan dess har vi haft flera krig runt om i världen. Även i dag utkämpas krig på flera platser. Diskutera tillsammans nedanstående frågor. Klassen kan delas upp i mindre grupper, för att sedan föra en gemensam diskussion.

1. Skulle andra världskriget kunna bryta ut i dag med samma bakgrund och synsätt?

2. Tror du att ett tredje världskrig skulle kunna inträffa? Varför/varför inte?

Fördjupning

Dela in klassen i grupper om tre till fyra elever. Låt varje grupp välja ett område att fördjupa sig i. Det kan till exempel vara Blitzten, Vinterkriget eller Förintelsen. Grupperna får sedan presentera sina arbeten för resten av klassen i valfri form.

Varför bröt kriget ut?

Låt eleverna fördjupa sig i varför kriget bröt ut. Eleverna får sedan skriva en argumenterande text kring om de tror att kriget hade kunnat förhindrats och hur i så fall.

Aktuell konflikt

Dela in klassen i grupper om tre till fyra elever. Låt varje grupp välja en aktuell konflikt som pågår i världen. Eleverna fördjupar sig i konflikten och svarar på frågor som:

- Hur startade konflikten?

- Vad är bakgrunden till konflikten?

- Vilka är inblandade?

Grupperna argumenterar för om de tror sig se en lösning på konflikten när de presenterar sina arbeten inför resten av klassen.